

BOSANSKOHERCEGOVAČKI AUTO - MOTO KLUB

**INFORMACIJA
O REGISTROVANIM/REGISTRIRANIM
DRUMSKIM/CESTOVNIM VOZILIMA U BIH U PERIODU
JANUAR/SIJEČANJ - DECEMBAR/PROSINAC 2019.**

Mart/ožujak 2020. godine

SADRŽAJ

SADRŽAJ.....	2
1. UVOD	3
2. REGISTROVANA /REGISTRIRANA DRUMSKA/CESTOVNA MOTORNA I PRIKLJUČNA VOZILA U BiH	3
2.1. UKUPAN BROJ REGISTROVANIH/REGISTRIRANIH DRUMSKIH/CESTOVNIH MOTORNIH I PRIKLJUČNIH VOZILA	3
2.1.1. STAROSNA STRUKTURA DRUMSKIH/CESTOVNIH VOZILA	8
2.1.2. STRUKTURA DRUMSKIH/CESTOVNIH VOZILA PREMA POGONSKOM GORIVU	9
2.2. BROJ PRVOREGISTROVANIH/PRVOREGISTRIRANIH DRUMSKIH/CESTOVNIH MOTORNIH I PRIKLJUČNIH VOZILA.....	9
2.3. BROJ REGISTROVANIH/REGISTRIRANIH UVEZENIH RABLJENIH DRUMSKIH/CESTOVNIH VOZILA.....	10
2.4. BROJ REGISTROVANIH/REGISTRIRANIH NOVIH DRUMSKIH/CESTOVNIH VOZILA.....	11
3. ZAKLJUČAK	12

1. UVOD

Sektor za informisanje i dokumentaciju Bosanskohercegovačkog auto - moto kluba (SID BIHAMK) sistematski prikuplja dostupne podatke iz oblasti saobraćaja/prometa, koristeći pri tome sve relevantne izvore sa ciljem pravovremenog i detaljnog informisanja/informiranja javnosti.

Postojanje različitih institucija sa podijeljenom nadležnosti u oblasti bezbjednosti/sigurnosti drumskog/cestovnog saobraćaja/prometa otežava prikupljanje podataka, što svakako utiče na tačnost prezentiranih podataka. No, ipak cijenimo da unatoč mogućim nepreciznostima Informacija nudi značajne podatke za ukupno sagledavanje stanja bezbjednosti/sigurnosti drumskog/cestovnog saobraćaja/prometa u Bosni i Hercegovini.

2. REGISTROVANA/REGISTRIRANA DRUMSKA/CESTOVNA MOTORNA I PRIKLJUČNA VOZILA U BIH

2.1. BROJ REGISTROVANIH/REGISTRIRANIH DRUMSKIH/CESTOVNIH MOTORNIH I PRIKLJUČNIH VOZILA

U protekloj 2019. godini u Bosni i Hercegovini je ukupno registrovano/registrirano **1.175.731** drumskih/cestovnih vozila, što u odnosu na 2018. godinu (1.065.130 mip/v) predstavlja povećanje od **111.601** vozila, odnosno od **10,49%**.

U tabeli 1. dati su uporedni podaci ukupnog broja registrovanih/registriranih drumskih/cestovnih vozila po entitetima/distriktu za 2018. i 2019. godinu:

	Ukupan broj registrovanih vozila za 2018.	Ukupan broj registrovanih vozila za 2019.	Razlika u broju registrovanih vozila u %
Federacija BiH	646.999	703.038	8,66 %
Republika Srpska	382.898	432.925	13,07 %
Distrikt Brčko	34.233	39.768	16,17 %
Ukupno u BiH	1.064.130	1.175.731	10,49%

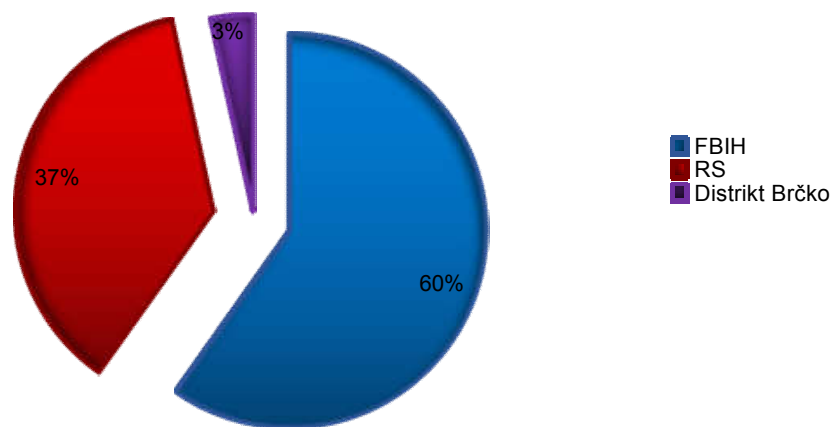
Tabela 1. Ukupan broj registrovanih vozila za 2018. i 2019. godinu

U tabeli 2. prikazani su podaci o broju registrovanih/registriranih vozila po područjima i kategorijama vozila za 2019. godinu:

	Putnička/ osobna mv	Mopedi i motocikli	Autobusi	Teretna vozila	Ostalo	Ukupan broj za 2019.
Federacija BiH	596.502	17.259	2.927	53.151	33.199	703.038
Republika Srpska	342.416	12.804	1.597	37.609	38.499	432.925
Distrikt Brčko	30.786	1.937	79	3.085	3.881	39.768
Ukupno u BiH	969.704	32.000	4.603	93.845	75.579	1.175.731

Tabela 2. Ukupan broj reg.motornih vozila po područjima i kategorijama za 2019. godinu

Prema naprijed navedenim podacima vidljivo je da je u Federaciji BiH ukupno registrovano/registrirano **703.038** drumskih/cestovnih motornih i priključnih vozila ili **59,8 %** od ukupnog broja registrovanih/registriranih drumskih/cestovnih vozila na području BiH, u Republici Srpskoj **432.925** ili **36,8 %** od ukupnog broja registrovanih/registriranih drumskih/cestovnih vozila na području BiH, dok je u Distriktu Brčko registrovano/registrirano ukupno **39.768** drumskih/cestovnih vozila ili **3,4 %** od ukupnog broja registrovanih/registriranih drumskih/cestovnih vozila na području BiH. Na dijagramu 1. dat je prikaz procentualnog udjela broja registrovanih/registriranih vozila po entitetima/distriktu u ukupnom broju registrovanih/registriranih drumskih/cestovnih motornih i priključnih vozila u BiH za proteklu 2019. godinu.

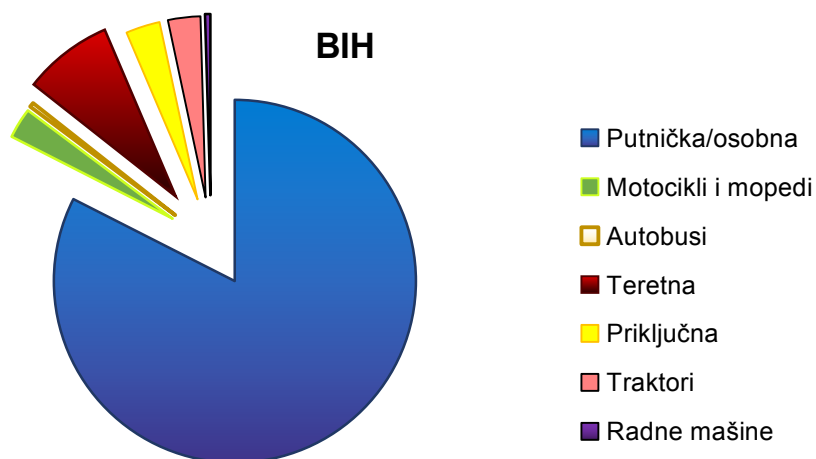

Dijagram 1. Procentualni udio broja reg. vozila pojedinih entiteta/distrikta u ukupnom broju reg. drumskih/cestovnih motornih i priključnih vozila za 2019. godinu

Posmatrajući podatke navedene u tabeli 3. vidljivo je da od ukupnog broja registrovanih/registriranih motornih i priključnih vozila najveći procenat zauzimaju putnička/osobna motorna vozila:

KATEGORIJA MOTORNIH VOZILA	BROJ VOZILA	PROCENAT (%)
Putnička/osobna vozila	969.704	82,47
Mopedi i motocikli	32.000	2,72
Autobusi	4.603	0,39
Teretna vozila	93.845	7,98
Priključna vozila	35.936	3,06
Traktori	34.032	2,89
Radne mašine	5.608	0,49

Tabela 3. Broj reg. vozila u 2019. godini prema kategorijama

Dijagram 2. Procentualni prikaz udjela pojedinih kategorija vozila u BiH za 2019. godinu

Detaljan prikaz broja registrovanih/registriranih motornih i priključnih vozila po kategorijama i po kantonima/županijama u FBiH u 2019. godini dat je u tabeli 4.

KANTON	Putnička /osobna mv	Mopedi i motocikli	Autobusi	Teretna vozila	Ostalo	Ukupno
Kanton Sarajevo	140.679	2.984	522	10.545	3.082	157.812
TK	118.659	3.838	641	9.584	9.238	141.960
ZDK	94.145	2.496	494	8.088	5.570	110.793
HNK	68.201	1.604	381	7.363	1.812	79.361
USK	55.847	2.710	243	3.660	5.933	68.393
SBK	58.775	1.058	402	5.743	3.329	69.307
ZHK	29.162	440	92	5.482	1.296	36.472
HBK/K10	15.322	264	82	1.492	713	17.873
Posavski kanton	8.660	1.747	29	809	1.880	13.125
BPK	7.052	118	41	385	346	7.942
UKUPNO FBiH	596.502	17.259	2.927	53.151	33.199	703.038

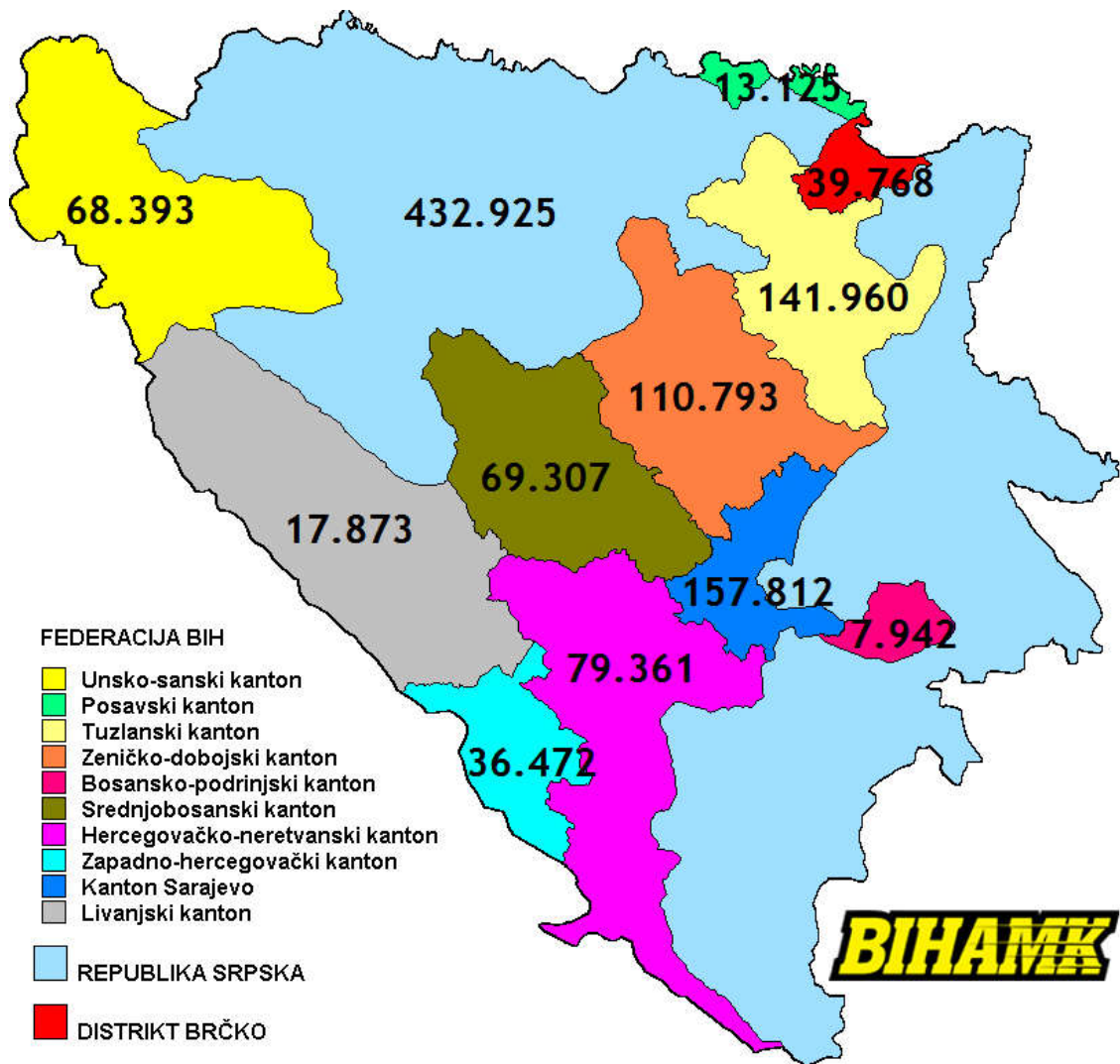
Tabela 4. Detaljan prikaz broja reg. drumskih/cestovnih motornih i priključnih vozila po kategorijama i kantonima/županijama u FBiH za 2019.godinu

Ukoliko uporedimo podatke o registrovanim/registriranim motornim i priključnim vozilima po kantonima/županijama za 2018. i 2019. godinu uočićemo da se broj registrovanih/registriranih vozila u svim kantonima/županijama značajnije povećao.

KANTON	Ukupan broj reg.vozila u 2018. godini	Ukupan broj reg.vozila u 2019. godini	Razlika %
Kanton Sarajevo	148.945	157.812	5,95%
TK	128.059	141.960	10,86%
ZDK	101.605	110.793	9,04%
HNK	73.512	79.361	7,96%
USK	61.970	68.393	10,36%
SBK	64.557	69.307	7,36%
ZHK	34.089	36.472	7,00%
HBK/K10	16.381	17.873	9,10%
Posavski kanton	10.472	13.125	25,33%
BPK	7.409	7.942	7,19%
UKUPNO FBiH	646.999	703.038	8,66%

Tabela 5. Prikaz broja reg. drumskih/cestovnih vozila po kantonima/županijama u FBiH za 2019.godinu sa uporednim podacima za 2018. godinu

Radi boljeg pregleda podataka koji su predstavljeni u tabelama 1. i 4. na slici 1. predstavljen je ukupan broj registrovanih/registriranih drumskih/cestovnih vozila po entitetima/distriktu, kao i kantonima/županijama u Federaciji BiH.

Slika 1. Prikaz ukupnog broja registrovanih/registriranih drumskih/cestovnih vozila po entitetima/distriktu i kantonima/županijama u FBiH u 2019.godini

2.1.1. STAROSNA STRUKTURA DRUMSKIH/CESTOVNIH MOTORNIM VOZILA

Detaljnijom analizom podataka uočili smo da su ekonomska kriza, kao i uvođenje novih propisa o uvozu cestovnih motornih vozila (ukidanjem starosne granice prilikom uvoza vozila), tačnije uvođenje propisa o homologaciji vozila, ali i posljednja Odluka Ministarstva komunikacija i prometa BiH o minimumu standarda prilikom uvoza vozila koja je na snazi od 01. juna 2019. godine, umnogome uticali na starosnu strukturu voznog parka u našoj zemlji¹. Prema dostupnim podacima o ukupnom broju registrovanih/registriranih motornih vozila može se zaključiti da je prosječna starost motornih vozila u našoj zemlji **16. godina**.

U sljedećoj tabeli dat je broj registrovanih/registriranih drumskih/cestovnih motornih vozila u Bosni i Hercegovini prema Euro standardima za 2019. godinu, prema kojem se takođe može procijeniti starosna struktura vozila:

Euro standard*	Godište vozila	Broj vozila u 2018. godini	Broj vozila u 2019. godini	Procentualno učešće broja vozila prema Euro standardu u ukupnom broju reg. vozila u 2019. godini
Konvencionalno vozilo	Do 1991.	184.041	158.682	15,15%
Euro 1	Do 1992.	32.119	28.790	2,8%
Euro 2	Do 1996.	78.121	71.525	6,82%
Euro 3	Do 2000.	321.282	311.758	29,8%
Euro 4	Do 2005.	259.553	295.835	28,23%
Euro 5	Do 2009.	106.144	126.346	12,1%
Euro 6	Od 2009.	37.884	54.141	4,9%
EEV	Od 2005.	800	1.010	0,1%
				100%

Tabela 6. Uporedni podaci broja registrovanih vozila u BiH prema Euro standardima za 2018. i 2019. godinu

Posmatrajući podatke u tabeli 6. možemo vidjeti da je oko **55%** registrovanih vozila u Bosni i Hercegovini starije od 19 godina, a više od **80%** voznog parka starije od 14 godina.

Prema podacima navedenim u tabeli 6. možemo vidjeti da broj vozila starijih od 27 godina nažalost još uvijek čini više od 1/6 od ukupnog voznog parka, dok broj vozila sa Euro 3 i Euro 4 motorom čini više od polovine ukupnog broja registrovanih/registriranih motornih vozila.

¹ Navedene podatke o starosnoj strukturi vozila dokazuju i saobraćajno/prometno preventivne akcije BIHAMK-a u kojima se iz godine u godinu povećava prosječna starost vozila kontrolisanih metodom slučajnog uzorka.

Međutim, ono što je evidentno iz navedene tabele i što je posebno uočljivo jeste i činjenica da je došlo do značajnije promjene u starosnoj strukturi voznog parka na šta je uticala tendencija smanjenja broja konvencionalnih vozila, kao i vozila sa Euro normom od Euro 1, 2 i 3 (za više od 7%), što je dovelo i do značajnijeg porasta broja novijih vozila sa motorima Euro 4, 5 i 6, koja sad čine više od 45% od ukupnog broja registrovanih vozila.

2.1.2. STRUKTURA DRUMSKIH/CESTOVNIH MOTORNIH VOZILA PREMA POGONSKOM GORIVU

U narednoj tabeli prikazan je broj registrovanih vozila prema vrsti pogonskog goriva:

Vrsta goriva	Broj vozila	Procenat
Benzin	223.408	21,41%
Dizel	778.927	74,66%
Biodizel	146	0,00014%
LPG	24	0,00023%
CNG	120	0,0015%
Električna vozila	60	0,00058%
Kombinovana vozila dizel/CNG(LPG)	49	0,00047%
Kombinovana vozila benzin/CNG(LPG)	39.835	3,82%
Hibrid benzin/elektromotor	652	0,0062%
Hibrid dizel/elektromotor	127	0,00012%

Tabela 7. Broj registrovanih vozila u BiH prema vrsti goriva

Prema podacima prikazanim u gornjoj tabeli vidljivo je da gotovo 75% vozila koristi dizel kao pogonsko gorivo, iako većina zemalja EU, kao i proizvođača vozila, nastoje da ih izbace iz upotrebe i zamjene plug-in ili električnim vozilima, više od 21% vozila koristi benzin, dok broj vozila sa alternativnim pogonskim gorivom iznosi nešto manje od 4 %.

2.2. BROJ PRVOREGISTROVANIH/PRVOREGISTRIRANIH DRUMSKIH/CESTOVNIH VOZILA

U prvoregistrovana/prvoregistrirana drumska/cestovna vozila spadaju sva vozila (nova i uvezena rabljena) koja su u toku 2019. godine prvi put registrovana/registrirana na području BiH.

U Bosni i Hercegovini tokom 2019. godine prvi put je registrovano/registirano **91.170** drumskih/cestovnih vozila, što čini **7,75 %** od ukupnog broja registrovanih/registiranih drumskih/cestovnih vozila u BiH za 2019. godinu. Upoređujući podatke o prvi put registrovanim vozilima u 2019. godini sa podacima iz 2018. godine vidljivo je da je broj prvoregistrovanih vozila povećan za **2.060** vozila odnosno za **2,31%**.

U tabeli 8. dati su podaci o ukupnom broju prvi put registrovanih/registiranih drumskih/cestovnih vozila u BiH za 2019. godinu prema kategorijama.

KATEGORIJA	Broj vozila prvi put reg. 2019	%
Mopedi, motocikli i četverocikli	2.785	3,0%
Putnička vozila	74.269	81,5%
Autobusi	384	0,4%
Teretna vozila	8.156	9,0%
Priključna vozila	3.210	3,5%
Radne mašine	416	0,5%
Traktori	1.950	2,1%
UKUPNO	91.170	100%

Tabela 8. Podaci o ukupnom broju prvi put reg. vozila u BiH za 2019. godinu po kategorijama

Prema analiziranim podacima dolazimo do zaključka da je od ukupnog broja prvi put registrovanih/registiranih drumskih/cestovnih vozila, **14,36 %** novih drumskih/cestovnih vozila, dok je **85,64 %** uvezenih rabljenih drumskih/cestovnih vozila.

2.3. BROJ REGISTROVANIH/REGISTRIRANIH UVEZENIH RABLJENIH DRUMSKIH/CESTOVNIH VOZILA

Svake godine u Bosnu i Hercegovinu se uveze određeni broj rabljenih motornih vozila. Tokom 2019. godine registrovano/registirano je **78.081** uvezenih rabljenih vozila, što u odnosu na 2018. godinu predstavlja povećanje od **2.091** vozila. Registrovana/registirana rabljena vozila koja su uvezena u našu zemlju tokom 2019. godine čine oko **6,64 %** od ukupnog broja registrovanih/registiranih vozila u BIH.

Kada upoređujemo 2018. godinu i 2019. godinu po pitanju uvezenih rabljenih vozila dolazimo do zaključka da je broj uvezenih rabljenih vozila u 2019. godini veći za oko **2,75 %**.

2.4. BROJ REGISTROVANIH/REGISTRIRANIH NOVIH DRUMSKIH/CESTOVNIH VOZILA

Tokom 2019. godine u Bosni i Hercegovini registrovano/registirano je **13.089²** novih drumskih/cestovnih vozila, od toga je **8.497** prodatih novih putničkih/osobnih vozila ili **64,9%**, odnosno 9.906 putničkih i privrednih vozila³ što čini 75,7% od ukupnog broja prodatih novih vozila.

Od ukupnog broja registrovanih/registiranih motornih vozila u BiH **1,11 %** su registrovana/registirana nova vozila koja su kupljena od strane fizičkih ili pravnih lica u 2019. godini.

U tabeli 9. dat je prikaz ukupnog broja prodatih novih osobnih/putničkih i privrednih vozila³ po brand-ovima, kao i procentualni udio prodaje po pojedinim brandovima u 2019.godini.

BRAND VOZILA	BROJ PRODATIH VOZILA	%
Škoda	1.640	16,6
Volkswagen	1.215	12,3
Opel	782	7,9
Toyota	608	6,1
Renault	588	5,9
Citroen	419	4,2
Peugeot	526	5,3
Audi	357	3,6
Dacia	606	6,1
Hyundai	459	4,6
Suzuki	261	2,6
KIA	198	2,0
SEAT	223	2,2
Mercedes	399	4,0
Ford	200	2,0
BMW	174	1,8
Nissan	167	1,7
Volvo	138	1,4
Porsche	84	0,9
Fiat	357	3,6
Ostala (Mazda, Mitsubishi, Lexus, Honda, Lancia, Jeep, Mini,...)	505	5,2
UKUPNO	9.906	100

Tabela 9. Broj prodatih putničkih/osobnih i privrednih cestovnih motornih vozila u BiH

² Za prva tri mjeseca u 2019.godini kao nova vozila smo tretirali i vozila koja su proizvedena u 2018. i 2019.godini

³ Vozila kategorije M1 i N1

Posmatrajući učešće pojedinih brandova novih putničkih/osobnih i privrednih drumskih/cestovnih motornih vozila na bosanskohercegovačkim cestama, primjećujemo da je ove godine najprodavaniji brand **Škoda** sa prodatih **1.640** ili **16,6 %** od ukupnog broja prodatih novih putničkih i privrednih motornih vozila iza kojeg slijedi **Volkswagen** sa **1215** ili **12,3%** prodatih vozila, **Opel** sa **782** prodatih vozila ili **7,9%** od ukupnog broja prodatih novih putničkih i privrednih vozila, itd.

3. ZAKLJUČAK

S obzirom da tokom proteklih godina nisu praćeni sistematski, veoma je teško upoređivati podatke o ukupnom broju registrovanih /registriranih vozila iz prethodnih deset godina. Kao relevantne podatke možemo uzeti one od 2013. godine. Shodno tome, analizirajući i upoređujući podatke o registrovanim/registriranim vozilima u BiH u 2019. godini sa podacima iz prethodnih pet godina, primjećujemo porast broja registrovanih/registriranih drumskih/cestovnih vozila za **23,84%**⁴.

Međutim, određeni podaci - kao što su podaci o uvezenim i novoprodanim vozilima - prikupljeni su sistematski pa je i moguće njihovo upoređivanje. Detaljnom analizom dobijenih podataka uočili smo da je ekonomska kriza, kao i uvođenje novih propisa o uvozu drumskih/cestovnih motornih vozila (ukidanjem starosne granice prilikom uvoza vozila), tačnije uvođenje propisa o homologaciji vozila, umnogome uticalo na starosnu strukturu voznog parka u našoj zemlji. Tako je u periodu od 2011. godine, kad je stupio na snagu Pravilnik o homologaciji, pa do 2015. godine došlo do značajnog povećanja uvezenih rabljenih vozila. Tokom 2016. i 2017. godine trend povećanja broja uvezenih rabljenih vozila je zaustavljen, pa je uvezenih značajno manje vozila u odnosu na predhodne godine, da bi tokom 2018. godine ponovno došlo do porasta broja uvezenih rabljenih vozila i to za 20,97% u odnosu na predhodnu 2017. godinu. Međutim, Ministarstvo komunikacija i transporta Bosne i Hercegovine donijelo je Odluku o minimumu standarda prilikom uvoza vozila kojom je od 1. juna 2019. godine zabranjen uvoz polovnih automobila sa motorom Euro 4 i novih automobila sa motorom Euro 5, što je uticalo i na broj uvezenih vozila, pa je tokom 2019. godine trend značajnog povećanja uvezenih rabljenih vozila zaustavljen.

⁴ Podaci o broju registrovanih/registriranih motornih vozila i broju prvoregistrovanih/prvoregistriranih vozila u BiH dobijeni su iz više izvora: Ministarstava unutrašnjih poslova (FMUP, MUP RS, Kantonalni MUP-a), vlastitih izvora i Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka (IDDEEA) . Koristeći razne izvore podataka, u svakoj situaciji u kojoj je došlo do neusklađenosti u navedenim podacima BIHAMK je kao relevantne koristio podatke Agencije za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka (IDDEEA)

Tako je u periodu 2011.-2019. godina u Bosnu i Hercegovinu uvezeno ukupno 590.039 rabljenih motornih vozila, što čini 50,2% ukupnog voznog parka u Bosni i Hercegovini.

Istovremeno u periodu 2011.- 2015. godina broj prodatih novih vozila znatno je opao, sa 11.847 vozila na 7.830 vozila, odnosno za 33,9%, da bi tokom protekle četiri godine nastavljen trend povećanja broja prodatih novih vozila: u 2016. godini za 2.823 vozila, odnosno za 36,05% u odnosu na 2015. godinu, u 2017. godini za 1.653 vozila ili za 15,5% u odnosu na 2016. godinu, 2018. godini za 814 vozila ili za 6,6% u odnosu na 2017. godinu, a u 2019. godini za 166 vozila odnosno za 1,7%.

Međutim, upoređujući registrovana/registirana vozila po starosnoj strukturi, odnosno prema Euro standardima možemo zaključiti da se kako starosna tako i ekološka struktura voznog parka u našoj zemlji mijenja i da na bosanskohercegovačkim cestama saobraća sve veći broj vozila sa višim Euro standardima, ali nažalost još uvijek ne istim intenzitetom kako raste ukupan broj vozila u našoj zemlji.
